

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/180/2017
Identifikačné číslo spisu:	7116215349
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7116215349.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti o U. Q. O., narodeného XX.. XXXX, bývajúceho u matky, zastúpeného procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov matky J. O., bývajúcej vo B., I., zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej 20, a otca R. E., bývajúceho v Q., O., D., zastúpeného advokátkou Mgr. Alexandrou Rapiovou so sídlom Advokátskej kancelárie v Bratislave, Dobrovičova 6, za účasti Okresnej prokuratúry Košice I, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21 P 102/2016, o návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 20. apríla 2017 sp. zn. 8 CoP 107/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) na návrh otca uznesením zo 4. novembra 2016 č. k. 21 P 102/2016-243 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s maloletým U. Q. O. tak, že otec je oprávnený si maloletého prevziať v mieste bydliska matky každý párny týždeň v mesiaci v piatok v čase od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Matka je povinná maloletého na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať mu ho pred svojím obydľím, kam má otec povinnosť maloletého matke vrátiť, a to do právoplatného skončenia konania o nariadení návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu. Vo zvyšku návrh otca zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že styk otca s maloletým synom doteraz upravený nebol, matka mu styk neumožňuje a je v najlepšom záujme dieťaťa, aby nestratilo kontakt so svojím otcom a nedošlo k pretrhnutiu rodinných pút a citových väzieb. S poukazom na ustanovenie § 130 ods. 2 CMP t. j., že ide o neodkladné opatrenie v rámci konania o návrat maloletého dieťaťa do miesta obvyklého pobytu, návrh otca v prevyšujúcej časti (úprava styku počas sviatkov a prázdnin) zamietol s odôvodnením, že styk otca s maloletým vo veci samej je oprávnený rozhodnúť príslušný súd v mieste obvyklého pobytu dieťaťa.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolania matky a procesného opatrovníka uznesením z 20. apríla 2017 sp. zn. 8CoP/107/2017 uvedené uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že upravil styk otca s maloletým U. Q. O. každý mesiac prvý piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod., prvú sobotu v mesiaci od 10:00 hod. do 18:00 hod. a prvú nedeľu v mesiaci od 10:00 hod. do 18:00 hod. na území Slovenskej republiky s tým, že maloleté dieťa prevezme v určenom čase pred bydliskom matky a po skončení styku na tom istom mieste v určenom čase dieťa odovzdá matke. Matke uložil povinnosť v určenom čase riadne pripravené dieťa odovzdať otcovi a po skončení styku prevziať od otca. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že bola splnená zákonná podmienka pre nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku, ktorou je naliehavosť predbežnej úpravy daná záujmom maloletého dieťaťa na udržanie prirodzenej väzby k otcovi, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti. Odvolací súd dodal, že aj niekoľkomesačná absencia otca v jeho živote ohrozuje jeho najlepší záujem v takom rozsahu, ktorý odôvodňuje nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku otca s maloletým. Odvolací súd sa však nestotožnil s rozsahom a frekvenciou stretnutí otca s dieťaťom upravených súdom prvej inštancie, preto zmenil rozhodnutie a upravil styk otca s maloletým s prihliadnutím na jeho vek a citovú väzbu na matku, ako aj na skutočnosť, že súdu nie je známe, aké podmienky má otec na území Slovenskej republiky pre maloletého zabezpečené, preto upravil styk len počas dňa bez prespatia maloletého u otca.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletého a žiadala ho zrušiť a konanie zastaviť. Odôvodnila ho v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. S odkazom na súvisiace ustanovenia § 130 a § 360 ods. 1 CMP a § 421 ods. 2 a § 357 CSP a dôvodovú správu Civilného mimosporového poriadku a z ich vzájomnej súvislosti vyvodila záver, že rozhodnutie o dočasnej úprave styku otca s maloletým nie je rozhodnutím o neodkladnom opatrení. Túto úvahu podporila poukázaním na skutočnosť, že v konaní o návrat maloletého možno upraviť styk aj bez návrhu. Proti rozhodnutiu o úprave styku teda nebolo prípustné ani odvolanie, ale sťažnosť. Na základe tejto argumentácie bola presvedčená, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, keďže nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu prvej inštancie uvedenom v ustanovení § 357 CSP. S poukazom na § 60 CMP ďalej uviedla, že prípustnosť dovolania nevyklučuje ani ustanovenie § 76 CMP, pretože aj s odkazom na rozhodnutie najvyššieho súdu R 20/2017 sa toto ustanovenie týka iba rozhodnutí, ktorými sa konanie o návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu končí, no nie proti akémukoľvek rozhodnutiu vydanému v tomto konaní. Napokon dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

4. Okresná prokuratúra Košice I vo svojom vyjadrení k dovolaniu matky uviedla, že považuje dovolanie za procesne neprípustné a navrhuje ho odmietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala účastníčka, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

7. Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 ods. 1 CSP nie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP. Odvolací súd rozhodoval v zmysle ustanovenia § 357 písm. d/ CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia. Podľa § 76 CMP dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.

8. Z citovaných ustanovení vyplýva, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu o nariadení neodkladného opatrenia prípustné nie je. Otec maloletého jednoznačne počas pojednávania podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, tak to

bolo formulované aj v uznesení súdu prvej inštancie a tak bolo formulované aj rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd teda nemá pochyby, že je na mieste aplikovať ustanovenia § 421 ods. 2 a § 357 CSP. Povahu tohto rozhodnutia ako rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dovolateľka nenamietala vo svojom odvolaní, teda pokiaľ mala pochybnosti o právnej povahe uznesenia súdu prvej inštancie, bolo na mieste ju v súlade so zásadou koncentrácie konania namietat už vo svojom odvolaní. Jej argumentáciu v tomto smere považujeme za účelovú. Avšak, ak by aj súdy akceptovali jej pohľad na predmetnú problematiku, v zmysle ustanovenia § 357 CSP by bolo už odvolanie voči uzneseniu okresného súdu neprípustné a toto by nadobudlo právoplatnosť doručením. Nemožno súhlasiť, že by šlo o uznesenie, proti ktorému je možné podať sťažnosť, nakoľko nejde o rozhodnutie, ktoré by sa dalo podriaďiť pod ustanovenie § 239 CSP.

9. Taktiež nemožno súhlasiť ani s argumentáciou matky maloletého, že prípustnosť dovolania nevyklučuje ani § 76 CMP. Podľa tohto ustanovenia dovolanie nie je prípustné proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. Tvrdenia dovolateľky nemožno považovať za dôvodné, popierajú vnútornú logiku právneho predpisu. Zmyslom obmedzenia možnosti podávať dovolania v konaniach o nariadenie návratu maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania je v tom, že v týchto prípadoch je nevyhnutné urýchlene konať a čím skôr vyriešiť problém neoprávnenosti premiestnenia dieťaťa, jeho obvyklého pobytu, teda aj príslušnosti súdu, ktorý má rozhodovať o úprave ďalších pomerov dieťaťa. V týchto prípadoch, kedy došlo často k svojvoľnému konaniu jedného z rodičov, je cieľom, aby bola vec vyriešená a rozhodnutá čo najrýchlejšie, aby nedochádzalo k predlžovaniu nelegálneho stavu, obzvlášť ak ide o pomery maloletých. Vylúčenie možnosti podať dovolanie v tomto druhu konania zvolil zákonodarca z dôvodu potreby naliehavo vyriešiť otázku neoprávnenosti premiestnenia alebo zadržania dieťaťa a prípadne dočasne upraviť jeho pomery, aj za cenu odmietnutia možnosti podať dovolanie. V tomto prípade dochádza k drobnému obmedzeniu procesných možností účastníkov v záujme urýchleného ukončenia konania, tak aby v následnom konaní mohli byť bez zdržania upravené pomery dieťaťa natrvalo aj s možnosťou uplatňovať aj mimoriadne opravné prostriedky. Argumentácia dovolateľky, že zákon nepripúšťa dovolanie voči meritórnemu rozhodnutiu, ale pripúšťa dovolanie voči ostatným rozhodnutiam v konaní, by dala väčšiu váhu rôznym čiastkovým alebo procesným otázkam ako samotnému rozhodnutiu vo veci, čo je v rozpore so základným chápaním procesného práva.

10. Naviac cieľom právnej úpravy tohto mimoriadneho opravného prostriedku je umožniť ho podávať v zásade len proti meritórnym, resp. rozhodnutiam, ktorými sa konanie končí. S poukazom na znenie napríklad ustanovenia § 420 CSP je zjavné, že zákonodarca mal úmysel v § 76 CMP vylúčiť dovolanie voči akémukoľvek rozhodnutiu v konaniach o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. Ak by bolo zámerom zákonodarcu obmedziť možnosť podať dovolanie iba voči meritórnym rozhodnutiam, bol by to špecifikoval, podobne ako je upravené ustanovenie § 420 CSP. Výklad, ktorý zvolila dovolateľka by umožňoval nezmyselné predlžovania konania práve vo veciach, kde je zvýšený záujem konanie urýchliť, nakoľko jeho povaha je iba dočasná a trvalá úprava ďalších pomerov maloletého nie je jeho predmetom. Nič na tom nemení aj poukázanie na rozhodnutie Najvyššieho súdu R 20/2017, ktoré nijakým spôsobom neobmedzuje použitie ustanovenia § 76 CMP na rozhodnutie vo veci samej. Na základe uvedeného považuje dovolací súd argumentáciu dovolateľky za nesprávnu, nedôvodnú a účelovú.

11. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že podané dovolanie nie je prípustné, nakoľko jeho prípustnosť vylučujú ustanovenia § 421 ods. 2 CSP a § 76 CMP.

12. Najvyšší súd preto dovolanie matky odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.